

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

IN MIJN TIJD

Tragikomische eenakter

door

René de Windt

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2016
Nr. 2107

PERSONEN

3 dames - 2 heren

Amedee Bijnant - Landbouwer

Hedwiga Van Linden - Echtgenote van Amedee

Jordy De Geest - Zoon Hedwiga uit eerste huwelijk

Fonsine Rubens - Bejaarde moeder van Amedee

Stefanie Beswëtters - Buurvrouw

Het stuk speelt zich af in een landbouwerswoonkamer.
Op tafel enkele lege drankflessen.

(Op toneel; Amedee en Hedwiga.)

HEDWIGA : Mijn hoofd, oh mijn hoofd! 't Is precies alsof er tien kermismolens in draaien.

AMEDEE : Ge hebt een beetje te veel aan de flessen gezeten, gisterenavond, Hedwiga.

HEDWIGA : En voor u was het pompwater, zeker?

AMEDEE : Ha, 'k heb ook gedronken, natuurlijk. Maar met mate.

HEDWIGA : 't Was **mijn** verjaardag, ik mocht toeten. (drinken)

AMEDEE : Dan moet ge nu niet klagen, dat ge op de foor loopt.

HEDWIGA : Een kermis is een geseling waard. Is alles leeg, Amedee?

AMEDEE : Allee, zijt ge nog niet geleerd? Wilt ge weer op de autoskooter?

HEDWIGA : We hebben toch veel plezier gehad, eh?

AMEDEE : Als ge dat plezier noemt, gij dansen op tafel, met uw rok boven uw knieën.

HEDWIGA : Ik ben twee jaar ouder dan gij, ik mag dat. Als gij 51 wordt, moogt ge ook uw broekspijpen opstropen, en op tafel dansen.

AMEDEE : Van mijn leven niet. Maar Hedwiga Van Linden is altijd een buitenbeentje geweest.

HEDWIGA : Mijn zoon Jordy heeft ook goed gefeest.

AMEDEE : Ja, hij voelt zich niet zo moe van 't werken als zijn stiefvader. Jordy steekt geen hand uit op de boerderij.

HEDWIGA : De jongen dopt. Dan moogt ge niet werken.

AMEDEE : Er zijn er zoveel die het doen.

HEDWIGA : Jordy is voorzichtig. Ten andere, mijn zoon is een heer. Geen naar mest ruikende boer.

AMEDEE : Bedankt voor 't compliment.

HEDWIGA : 't Boerenleven is niet geschikt voor hem.

AMEDEE : Maar wel voor den oude.

HEDWIGA : Ge zijt het gewoon. Ge waart gans uw leven boerenknecht.

AMEDEE : Tot ge weduwe werd, en ik met u trouwde, Hedwiga.

HEDWIGA : Deed ge er geen goede zaak aan?

AMEDEE : Gij niet zeker. Ge hadt geen knecht meer te betalen. En bovendien gezelschap in uw bed.

HEDWIGA : Maar als ge met mij trouwde om mijn geld, hebt ge er flink naast gepakt, eh ventje? Het Tronkenhof is van mij. En 't blijft van mij.

AMEDEE : 'k Had toen slimmer moeten zijn. Ge waart maar tien maanden weduwe als wij trouwden.

HEDWIGA : En dan sliapt gij al enkele maanden niet meer in de knechtenkamer.

AMEDEE : Vertel dat niet verder!

HEDWIGA : Oh, de meeste mensen vermoeden het wel. Een alleen inwonende knecht. Is Jordy nog niet beneden?

AMEDEE : Stapt hij ooit voor tien uur uit zijn bed?

HEDWIGA : Ja, als hij moet doppen. 'k Zal het hem nog eens goed aansmeren, dat hij met Evelyne Kerkhofs moet vrijen. En trouwen.

AMEDEE : Mens, ze is 12 jaar ouder dan Jordy.

HEDWIGA : Maar stinkend rijk. Dat is het, wat telt.

AMEDEE : Ge kunt hem nooit aan Evelyne doen plakken.

HEDWIGA : Neen, 'k zal hem verplichten, dedsu! Zij is zo zot als een top van hem. Zulk een okkasie krijgt hij nooit meer.

AMEDEE : Ja, ja, 't is een schone okkasie. En met garantie, enige dochter, als haar vader sterft.

HEDWIGA : Dan erft ze de bouwmaterialenzaak. Daar zou "meneer Jordy De Geest" op de juiste plaats zijn. En hoeveel huizen en appartementen ze bezitten, dat weet ik niet.

AMEDEE : Dan zal uw "meneer Jordy", veel andere meisjes uit zijn hoofd moeten zetten.

HEDWIGA : Ik plaats hem voor keus: Evelyne of buiten!

AMEDEE : Wil ik u wat vertellen, Hedwiga? Ik zie hem zijn pak maken.

HEDWIGA : Maar mijn zoon zal niet alleen van 't Tronkenhof gaan. Uw moeder, die moet hier ook weg.

AMEDEE : Hedwiga!

HEDWIGA : Zij moet buiten. 't Is niet de eerste keer, dat ik het u zeg.

AMEDEE : Dat gaat ge toch niet doen! Mijn moeder woont nu elf jaar bij ons. Van als wij trouwden. Ze heeft nooit een woord verkeerd gezegd. En wees eerlijk: ze neemt u veel werk uit handen.

HEDWIGA : Ba, wat patatten schillen, en koken. En schotels breken, als zij ze afgast.

AMEDEE : Ge waart wel akkoord, dat ze hier gans haar leven mocht blijven.

HEDWIGA : 't Is lang geleden. Er verandert veel op die tijd.

AMEDEE : 't Wordt mijn moeders dood, als zij hier weg moet!

HEDWIGA : Doe niet zo dramatisch, jong. Sterven moet ze toch. 't Kan maar een paar jaarkens schelen.

AMEDEE : Een onmens zijt ge!

HEDWIGA : 'k Heb wat anders in 't zin. Uw moeder betreft hier twee kamers. Twee. Waar hebt ge dat nog geweten. Die kamers komen vrij. En we kunnen ze verhuren, aan een schone prijs.

AMEDEE : Verhuren? Gaat ge toeristen op 't hof halen, Hedwiga?

HEDWIGA : Geen toeristen. Een vaste huurder. Cyriel Bredaals zoekt al lang naar een onderkomen.

AMEDEE : Bredaals! Die oude jonkheid!

HEDWIGA : Hela, oud! Niet zo hoog van de toren blazen. Hij is jonger dan gij. 43.

AMEDEE : 'k Wil zeggen, niet getrouwd. En hij komt hier dikwijls de laatste tijd. Heel dikwijls.

HEDWIGA : Mag hij niet?

AMEDEE : Oh ja, maar hij komt als ik in de schuur of op de velden ben. Gisterenavond was hij hier ook.

HEDWIGA : Een goeie kennis. En hij was tenminste zo taktvol, dat hij mij bloemen gaf.

AMEDEE : Overmorgen liggen ze op de mesthoop. Tenandere, ik vertrouw Bredaals voor geen haar.

HEDWIGA : Waart gij vroeger maar zo serieus geweest, als Cyriel. Ge zijt uw tijd vergeten, geloof ik.

AMEDEE : En gij hadt beter, als weduwe, een paar jaren gewacht, eer ge uw knecht lokte.

HEDWIGA : Kijk Amedee, als ge mij dat nog eens...

STEFANIE : (Op) Derangeer ik niet, mensen?

HEDWIGA : Neen neen. Kom binnen, Steefnie. Al een beetje bekomen van gisterenavond?

STEFANIE : Ge hebt een schoon verjaardagsfeest gehad, Hedwiga. Heel schoon. Bedankt, dat ik het mocht meemaken.

AMEDEE : En gratis drinken. En stukken taart eten.

STEFANIE : Oh, als ik in de kosten moet bijdragen, zeg het. Ik heb maar drie stukken gegeten.

HEDWIGA : Ge moet naar die zeveraar niet luisteren.

STEFANIE : Er was veel plezier. En uw zoon, Hedwiga, is ook een rare, is het een rare.

HEDWIGA : Waar die jongen mopkens en vertelselkens haalt, ik weet het niet.

STEFANIE : En zingen kan hij ook.

AMEDEE : Ja, Engels, waar wij geen woord van verstaan. Hij evenmin.

HEDWIGA : Gij valt altijd op Jordy uit. Omdat gij zelf maar kunt blaffen als een hese hond.

AMEDEE : Ik zeg de waarheid.

STEFANIE : Tussen ons, Hedwiga: is er nog geen nadering met Evelyne Kerkhofs?

HEDWIGA : Hij zal wel bijten. Daar zorg ik voor.

STEFANIE : Dat meiske...

AMEDEE : 't Is al een twintig jaar geleden, dat het een meiske was.

HEDWIGA : Zwijg gij!

STEFANIE : Dat meiske, is meer dan rijk. En Livina Perkijs vertelde mij, zij kan het weten, kan zij het weten, want ze is de schoonzuster van Kerkhofs, dat Ward in 't hospitaal ligt.

HEDWIGA : Juist. Iedereen spreekt er over. Een vent gelijk een boom. En daar ligt hij.

STEFANIE : En hij is er slecht aan toe. Alleen nog een kwestie van uren, of dagen. 'k Ben zeker, als hij zijn kop legt, dat hij 't mooiste grafmonument zal krijgen, dat wij ooit gezien hebben.

AMEDEE : Kerkhofs, op 't kerkhof.

STEFANIE : Spijtig dat uw Jordy zo dikwijls met Sandrina Mesmakers op stap is. Hij plakt al een tijdje aan dat kind. En meer dan plakken.

HEDWIGA : 't Loopt op zijn laatste benen, die vrijage. Mijn zoon heeft het mij zelf vertel.

AMEDEE : Dat hebt ge gedroomd zeker, Hedwiga?

STEFANIE : En dromen zijn bedrog. Ha, ik zou het door ons babbelen vergeten. Hedwiga, hebt ge soms...

AMEDEE : ..mij niet een kleinigheid te lenen?

STEFANIE : Oh, maar ge krijgt het terug. Dat weet ge. 'k Wilde daar pas aan mijn mayonaise beginnen, en 'k heb gisteren mijn laatste ei gebruikt.

AMEDEE : Ge zult wel rap weer een ander leggen, Steefnie, aan uw kakelen te horen.

STEFANIE : Als ge mij twee eieren zoudt willen lenen. Twee. Meer heb ik er niet nodig. En een kwart litertje olie. Liefst dezelfde, die ik verleden maand van u heb gekregen. Dat was een goed merk, was dat een goed merk.

HEDWIGA : Is 't alles, Stefanie?

STEFANIE : Ja. Als ge goede burens hebt, moogt ge van geluk spreken. Wel, moest ge mij ook een beetje mosterd kunnen meegeven.

AMEDEE : Azijn hebt ge wel zeker, Steefnie, aan uw gezicht te zien!

HEDWIGA : Als ik naar uw gezicht kijk, Amedee, zie ik peper, zout en pekkel! Ik haal uw gerief.

(Hedwiga gaat naar een kast en neemt er het een en ander uit.)

STEFANIE : Met een kwart liter olie heb ik genoeg, Hedwiga.

HEDWIGA : 't Is een halve fles. Neem er uit, wat ge nodig hebt.

AMEDEE : En breng ons de ledige fles terug.

STEFANIE : Volgende week kom ik mijn schuld vereffenen. Nog iets, Hedwiga. Ik viel hier gisterenavond zo op het onverwacht binnen, daardoor had ik geen kadootje bij mij.

HEDWIGA : Dat geeft niet, mens.

STEFANIE : Maar ge hebt het tegoed. Ik heb thuis een haardroger staan, die ik niet gebruik.

AMEDEE : En die ge verleden jaar bij ons geleend hebt.

STEFANIE : Ge krijgt hem als kado, Hedwiga. Volgende week. *(Zij stopt de zaken welke Hedwiga op tafel stelde, in haar boodschappentas en gaat naar de deur.)* Nog een keer bedankt en..

AMEDEE : En tot heel binnenkort.

STEFANIE : Daag. *(af)*

AMEDEE : Met ons als burenen, is Steefnie een gelukkig mens, zegt ze.

HEDWIGA : Maar een boerenkinkel zijt gij, Amedee. En dat zult ge altijd blijven.

AMEDEE : 'k Ben niet naar de kostschool geweest, zoals gij. Want een boerin zonder handen aan haar lijf, dat zijt gij! En zult ge ook altijd blijven.

HEDWIGA : Op uw gezicht zal ik, spijtig genoeg, nog lang moeten kijken.

AMEDEE : Ja. 'k Ben twee jaar jonger dan gij.

HEDWIGA : Maar op dat van uw moeder, niet lang meer! Haar tijd is voorbij.

AMEDEE : Hedwiga!

HEDWIGA : 'k Ben gisteren naar d'oudjesafdeling van 't klooster geweest. 't Is er geregeld. Fonsine Verwest mag er vandaag al binnen.

AMEDEE : Mijn oude moeder hier buiten schoppen, Hedwiga!

HEDWIGA : Ja. Als ze vanzelf niet gaat, komen ze haar om twee uur halen.

AMEDEE : Maar waarom, waarom? Zij heeft u niets misdaan.

HEDWIGA : Ze zit op mijn teen! Daar! En in dit huis, op mijn Tronkenhof, ben **ik** de baas, Amedee Bijnant. Ik!

AMEDEE : Alstublieft, kunt ge niet...

HEDWIGA : Neen! Mijn besluit staat vast.

FONSINE : (op) Een goede morgen.

AMEDEE : Goede morgen, moeder.

FONSINE : 't Is een betere, dan de avond van gisteren.

HEDWIGA : Ge ging vroeg slapen. Dus hebt ge er geen last van gehad, Fonsine.

FONSINE : In mijn tijd, werd een verjaardag op een stille, serieuze manier gevierd.

HEDWIGA : Met een witte boterham, in plaats van een bruine.

FONSINE : Ja. En het smaakte ons misschien beter, dan die taarten van gisteren.

HEDWIGA : Maar ge liet uw stuk toch niet liggen.

FONSINE : 'k Wilde niet dwars doen, Hedwiga. Zie die lege flessen allemaal. Van straffe drank. Mensen, ik ben beschaamd, in uw plaats!

HEDWIGA : Oh ja, ge ziet ineens rood van schaamte. Dat gij er om acht uur zo rap van onder muisde, en mij die affront aandeed, dat is erger.

AMEDEE : Dat was toch geen affront, Hedwiga. 't Is heel natuurlijk, dat een bejaarde vrouw vroeger gaat slapen.

FONSINE : En er was volk genoeg om te feesten. Buiten wij en Jordy, was er ook Steefnie en Bredaals. Vooral Bredaals.

HEDWIGA : Fonsine! Wat bedoelt ge, dedsu!

AMEDEE : Ge kunt horen dat ge in een kostschool zijt geweest.

FONSINE : 'k Bedoel dat er mensen genoeg waren om te feesten.

HEDWIGA : 't Is u geraden, dat ge niets anders bedoelde. Dus, mijn feest stond u niet aan?

FONSINE : Neen. Dat is niets meer voor mij. Ik ben te oud daarvoor.

HEDWIGA : Ge zult er geen last meer van hebben. Vandaag...

AMEDEE : Hedwiga! Neen! Bedenk u nog eens.

HEDWIGA : 'k Heb er lang genoeg over gedacht. Fonsine, gij voelt u te oud om te feesten, zegt ge. Waarschijnlijk zijt ge liever bij mensen van uw jaren?

FONSINE : Ja. In mijn tijd hadden bejaarden een schone oude dag. Zij konden...

JORDY : (*op, hij geeuwt*) Morgen. Jongens, heb ik slecht geslapen.

AMEDEE : Ge stapt hier nochtans een uur vroeger binnen dan gewoonte.

JORDY : Ik moet naar de dop. Gij zoudt mij niet wakker gemaakt hebben. Dan was ik een dag dop kwijt.

FONSINE : Maar wij weten niet, wanneer ge om uw stempel moet, Jordy.

JORDY : Ik weet het, dat is genoeg. 'k Heb weer een drukke dag voor de boeg.

AMEDEE : 't Zal niet op het hof zijn.

JORDY : Gij zijt nog kwiek genoeg om het alleen te beredderen, Amedee. En als het niet meer gaat, neem dan een knecht.

HEDWIGA : Ehla, zoon! Die kosten stukken van mensen!

JORDY : Ge moest vroeger Amedee ook betalen. Daar zijt ge slim van af geraakt.

FONSINE : Zo moogt ge over uw moeder, en mijn Amedee niet klappen, Jordy.

JORDY : Zeg ik iets verkeerd? Een jonge knecht, bij een nog jonge weduwe, dat kon niet anders dan zo eindigen.

HEDWIGA : Jordy, we hebben ons niets te verwijten.

JORDY : 'k Had reeds mijn kommunie gedaan als mijn vader stierf. 'k Had al ogen in mijn kop.

AMEDEE : Laat het verleden rusten, Jordy. Dat is 't beste.

JORDY : Wel... ja, ge hebt gelijk, niet meer naar gisteren kijken. Vandaag moet ge leven. Met volle teugen genieten. Be happy!

HEDWIGA : Ge zijt een geleerde jongen. Spijtig, dat ge uw talenten niet kunt gebruiken.

JORDY : 'k Heb al wat mijn hartje lust, moeder. Niet moeten werken, ik kan gitaar spelen, zoveel ik wil. 'k Heb mijn geluidsinstallatie, mijn casetten en CD's. Wat wilt ge nog meer?

HEDWIGA : Zou het nog niet veel aangenamer zijn, als ge hoegenaamd geen geldzorgen had?

JORDY : Die heb ik niet.

HEDWIGA : Moest ge, met een rijke jonge vrouw...

JORDY : Ehla moeder, hela, ik hoor u komen. 'k Heb mijn Sandrina. Ge moet mij van geen ander spreken.

HEDWIGA : Ge zult ver geraken, met dat ding! Wat doet zij?

FONSINE : Ha, dan heeft ze een goed betaalde plaats.

JORDY : Ja meetje. Ze dopt, zoals ik.

HEDWIGA : Hoor eens! Aan de Staat, zoals gij. Twee keer niets, blijft niets.

JORDY : Als ge mekaar gaarne ziet, hebt ge niet meer nodig.

AMEDEE : Een appel, een pint regenwater, en de liefde. Dan is een jonge mens gelukkig.

JORDY : Ge zegt het juist, Amedee.

HEDWIGA : Ge weet dat Evelyne Kerkhofs stapel zot is van u, Jordy.

JORDY : Moeder, ik...

HEDWIGA : Laat mij uitspreken. Eén woord van u, en ge staat met haar in 't gemeentehuis. Zij kent het einde van haar rijkdom niet.

JORDY : Haar vader is rijk. Zij nog niet.

HEDWIGA : Ward is bezig zijn laatste kaars uit te blazen.
Hij ligt in 't hospitaal. En hij komt er niet meer
door. 't Is alleen nog een kwestie van dagen.

JORDY : Voor mij moet hij niet sterven.

HEDWIGA : Evelyne zal zijn zaak en al zijn eigendommen
erven. Die zaak, Jordy, dat weet ge ook, de grootste
uit de streek, brengt miljoenen op.

JORDY : 't Interesseert mij niet.

HEDWIGA : 'k Zei het al, gij hebt talenten. Gij zijt bekwaam
om aan 't hoofd van de bouwmaterialen te staan.

JORDY : Als ik met dat oud mens trouw.

AMEDEE : Zo oud is ze toch niet, Jordy. We hadden het er al
over, 't is nog een schone okkasie.

JORDY : 'k Heb liever een nieuwe fiets.

FONSINE : In mijn tijd moest ge met uw fiets bijna gans uw
leven blijven rijden.

HEDWIGA : Dat bedoelt mijn zoon niet. Wel Jordy, er moet
hier klare wijn geschonken worden.

JORDY : Ik drink liever whisky.

HEDWIGA : 'k Zal het niet meer herhalen, of, ge trouwt met
Evelyne Kerkhofs, of, ge gaat mijn huis uit! Begrepen!

JORDY : Moeder, ik zou nog liever...

STEFANIE : (op) Derangeer ik niet?

AMEDEE : Ge zijt al binnen. En zonder kloppen.

FONSINE : Als wij, in mijn tijd, bij de burens gingen..

AMEDEE : Waart ge zo beleefd, dat ge zelfs uw klompen aan de
deur liet staan, eh moeder?

STEFANIE : Dat is honderd jaar geleden. Er bestaan geen
klompen meer.

FONSINE : Spijtig genoeg, ook geen beleefde mensen meer.

STEFANIE : De mensen zijn slimmer geworden, zijn ze slimmer
geworden. Wel, Hedwiga, ik kwam u een kleine dienst
vragen.

JORDY : Vragen staat vrij, Steefnie.

AMEDEE : En het weigeren staat er bij.